

Mottagare

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Remiss av Fritidsplan (RS 2021/1227)

Förslag till beslut

Nämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande som sitt eget.

Fritidsplanen är en regionövergripande plan för Region Gotlands verksamhet inom fritidsområdet. Inom Region Gotland pågår ett förvaltningsövergripande omställningsarbete till syfte att stärka hälsa hos medborgarna. Arbetet pågår även samtidigt i andra regioner och kommuner. En lokal målbild har tagits fram och fastställts av Regionfullmäktige. För att konkretisera stegen som behöver tas har även en färdplan tagits fram. Region Gotlands Fritidsplan tar samma utgångspunkt som Region Gotlands färdplan för omställning till ett hälsosystem för Hälsa genom hela livet. Färdplanen konstaterar nuläget inom Region Gotland som att en stor del av befolkningen rör sig mindre än rekommenderat.

Området fritid har en central roll för att främja hälsa och förebygga sjukdom. Området utgör också en viktig samarbetspart till hälso- och sjukvård samt omsorg för insatser riktade till de prioriterade grupperna

Sammantaget är det tydligt att stärkta förutsättningar för en aktiv fritid är centralt för innevånarnas hälsa. Fritidsplanen är därmed en central möjliggörare för att nå målen uttryckta i vårt Gotland 2040, konkretiserade i genomförandeprogram social välfärd och färdplan för Hälsa genom hela livet.

Det klimatnödläge som Region Gotland har erkänt ska tas i

beaktande i de aktiviteter och beslut som Fritidsplanen föranleder. Målsättningen ska alltid vara att göra så liten klimatpåverkan som möjligt i arbetet med Fritidsplanen.

Yttrande

Den sammantagna bedömningen är att fritidsplanen kommer kunna användas i nämndens verksamhetsområden. Dock har förvaltningen några synpunkter att skicka med i yttrandet:

- Av de två målen i genomförandeprogrammet "Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland" som Fritidsplanen främst ska jobbar mot är "Psykiskt välbefinnande är jämlikt fördelat" samt "Vi rör oss en timme varje dag". Perspektivet i Fritidsplanen bör breddas och ta upp mer om psykiskt välbefinnande och-inkludera detta parallellt med idrott och föreningsliv. Den fria tid som kan disponeras för aktiv fritid kan användas till mer än idrott. Att spela schack är till exempel ingen aktiv fritid enligt fritidsplanens definition men att träffa andra människor i ett sammanhang kan främja psykiskt välbefinnande. Fritidsplanen berör ungdomars meningsfulla fritid, och det är viktigt att ha i åtanke att det finns fler ungdomar på Gotland än de som håller på med idrott.
- Det saknas en tanke kring hur man möjliggör för ungdomar med flera att prova på olika idrotter/ fritidsaktiviteter. Många ungdomar väljer att inte börja med en idrott de är nyfikna på då man oftast bara får ett gratis provpass och efter det måste betala för en hel termin för att fortsätta. I många familjer med ansträngd ekonomi blir det då omöjligt att ta den risken om ungdomen sen inte vill fortsätta, och absolut inte om det är någon materialsport.

- Det saknas konkreta exempel som att skapa elljusspår för promenader, löpning, cykling samt utbyggnad av utegym.
- Fler lek och rörelseplatser för både barn och ungdomar, exempelvis skatepark, klätterväggar, studs mattor, hinderbanor. Platser som är tillgängliga alla dagar i veckan samt alla timmar om dygnet för alla. Det finns med i planen men huvudfokus är fortfarande på idrott, föreningsliv och anläggningar. Behövs ett tydligare fokus på hur detta ska ingå i samhällsplanering. Det omnämns som ett problem men saknar plan och fokus.
- Till största del är fokus på lagidrott i planen. Dessutom bara den klassiska fotbollen. Var finns är ridsport, kampsport, crossfit och orientering, gymnastik, fäktning med flera? Läger Regionen för stort ansvar på ideella krafter (Föreningslivet, landsbygden) i denna plan?
- Bra att under fokusområde 2 tydliggörs att regionen ska verka för en aktiv fritid oavsett, kön, könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion, funktionsvariation, sexuell läggning eller ålder. Idag har de personer som inte identifierar sig som han eller hon begränsade möjligheter. I de flesta fall finns endast omklädningsrum för män och kvinnor, ej för hen etc.
- Saknas en koppling till ungdomsavdelningen som erbjuder en meningsfull fritid för alla ungdomar, oavsett om man utövar idrott eller ej. Det är viktigt för den psykiska hälsan att finnas i ett socialt sammanhang och att bygga relationer med trygga vuxna.

Förvaltningens tjänsteskrivelse, 2022-10-28

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Torsten Flemming
Utbildningsdirektör

Skickas till

Regionstyrelsen